

DE HULPBANKEN

EN HARE WERKING, VAN 1849 TOT 1854, IN EENIGE STEDEN VAN NEDERLAND.

(Ingezonden.)

Onze leeftijd heeft reeds vele verbeteringen zien ontstaan, en hoe meer de ware beginselen van staathuishoudkunde zich verbreiden, des te meer mogen wij vertrouwen dat wij eene betere toekomst te gemoet gaan; eene toekomst, in welke zedelijke ontwikkeling en godsdienstzin, gepaard aan stoffelijke welvaart, meer in alle standen der maatschappij zullen zijn doorgedrongen.

Aan de vervulling van die toekomst mede te werken, is voorzeker een gebiedende pligt, en het is een gelukkig verschijnsel dat men, om dien weg integaan, bij ons schier geen opwekking behoeft, getuige de onbekrompen milddadigheid, overal waar behoefte te lenigen is.

Maar de grootste liefdadigheid blijft voorzeker altijd: *„de behoeftigen te leeren, voor zich zelve te zorgen.”* — Zal de liefdadigheid indedaad vruchten dragen voor de maatschappij, dan moet zij dit beginsel voorop stellen, overal waar zulks bij het aanbrengen van hulp maar eenigzins mogelijk is.

De minvermogende moet gevoelen dat hij door zijn arbeid, en daardoor alleen, moet bestaan, en de meergegoede behoort zooveel mogelijk de middelen aan de hand te geven, welke dien arbeid kunnen bevorderen. Zoo ontstaat er, onder hooger bescherming, een bondgenootschap tusschen de rijkere en de lagere standen, dat een onoverwinnelijk bolwerk vormt, zoowel tegen de belagers van orde, als tegen de bestrijders van ontwikkeling.

Onder de vele instellingen van liefdadigheid in ons vaderland, zijn er dan ook die ten doel hebben, hen die nog niet tot armoede zijn vervallen, daartegen te vrijwaren, door het opwekken van meer zelfstandigheid onder de mindere klassen; en onder die instellingen bekleedt voorzeker de hulpbank eene eerste plaats.

Deze inrigting, als eene plant van vreemden bodem, sedert eenige jaren (uit Ierland) naar ons vaderland overbragt, heeft hier een weligen grond gevonden, en men heeft haar in korten tijd krachtig zien opwassen.

Het komt ons voor dat de tijd gekomen is, waarin alle, zelfs de voornaamste steden des rijks, de hulpbank behooren op te nemen onder de zoo nuttige instellingen *tot voorkoming van armoede.*

Met een enkel woord worde hier aan hare werking herinnerd: De hulpbank stelt zich ten doel, den zoogenaamden geringen man, kleine geldelijke voorschotten (in den regel van *f* 100 en daar beneden) te geven, die, met billijke rente, in gemakkelijke termijnen worden terugbetaald, ten einde hem alzoo in de gelegenheid te stellen, voordeeler arbeid te verrigten; — zoo vermeedert zij den maatschappelijken welstand, bevordert door haren werkkring orde, vlijt, en zedelijke ontwikkeling bij den minderen man, zonder welke alle bestrijding van armoede ten eenemale vruchteloos blijft.

Nu valt het niet te ontkennen dat de oprigting eener hulpbank in groote steden moeilijker is dan in de kleinere: De behoeftige is er over het algemeen verder van den rijke verwijderd. — In de groote steden is het onmiddellijk *geldleenen* door den gegoeden aan den minderen, als het ware in onbruik geraakt: en zulks, bij andere redenen, ook hierom, dewijl de rijke meestal zeer onvolledige kennis heeft van den toestand des aanvragers, en deze vele middelen vindt om zijne verplichtingen te ontduiken, indien hij zich door verkeerde inblazingen laat verlokken. — Te dikwerf ontbreekt de toetssteen om de behoefte aan geld te waardeeren, en het borg zijn van particulieren onderling ten behoeve van minvermogenden is in onbruik geraakt, omdat te veel borgtogten zonder genoegzaam onderzoek zijn toegelaten, en omdat de aanvrager zelf te dikwijls misbruik van dergelijken borgtogt heeft gemaakt.

Maar door die mindere aanraking van behoeftigen en rijken is dan ook, juist in de groote steden, een onkruid opgeschoten, waarvan velen geen denkbeeld hebben, en dat alle goede zaden die worden uitgestrooid, om de behoeftigen optewekken, met verstikking bedreigt. Er zijn woekerplanten ontstaan, die zich voeden met het grootste deel van de zure bete, door den arbeider in het zweet zijns aanschijns verzameld: en kan het dan wel anders, indien wij de armoede zien toenemen?

Indien men dit niet ontkent, dan volgt daaruit van zelve:

„Op dan, de handen aan het werk geslagen, en op het voetspoor onzer voorgangers met beleid aan het wieden van den akker begonnen.”

Bij de oprigting der hulpbank is het beginsel, kleine kapitalen in handen te geven aan hen die ze meer winstgevend kunnen aanwenden dan de uitleeners.

B. v. een rijk koopman houdt zich niet onledig met kleinhandel; maar door tusschenkomst der hulpbank kan hij eene kleine som uitleenen aan eenen uitventer van voedingsmiddelen. Deze is daardoor in staat zijne waren goedkoopert in te koopen. Zijne afnemers kunnen

zodoende hunne behoeften beter en goedkooper voldoen, en hij zelf behaalt beter winsten, nu hij maar eene kleine huur van zijn bedrijfskapitaal behoeft te geven, dan vroeger, toen hij van de vruchten van zijn arbeid een groot deel moest afstaan om aan woekerzucht te voldoen. — Zoo blijft het kapitaal van den gever veilig; de leener is gebaat, en de zedelijkheid en de maatschappij bovendien.

Maar niet enkel op het gebied van handel, tot op dat van nijverheid en landbouw werkt de hulpbank gunstig.

Sprekende en talrijke voorbeelden zijn daarvan aantewijzen in de verslagen der in ons vaderland bestaande hulpbanken. Al die inrigtingen bevinden zich in gunstige omstandigheden, en gedurende het korte tijdvak van hun bestaan, hebben zij tot wering der armoede reeds veel goeds gesticht. (Zie Economist 1854. p. 321 v.)

Door de welwillende toezending van reglementen en verslagen der meeste hulpbanken, als anderzins, zijn wij in staat gesteld het navolgend overzicht te geven van den aard en werking dier instellingen:

HULPBANK te	Jaar van Wer- king.	Kapitaal.	Rente der Aandeel- houders.	Getal leenin- gen.	Aantal leeners.	Bedrag der Voor- schotten.	Rente door de leeners te voldoen.	Winst met in- begrip van rente.	Verlies.	Eigen kapitaal- vor- ming.
<i>Middelburg</i> opgerigt Dec. 1854	1849 1850 1851 1852 1853 1854	f (1) 4600.— 7420.41½	renteloos	66 104 178 291 318 336	onbekend " " " 256 275	f 2265.— 3960.— 7865.— 11787.— 15990.— 15920.—	2 ten 100	f 100.09 194.98 168.75 111.28½ 253.81½	f 8.49	f
<i>Haarlem</i> opgerigt Julij 1850	1850 (3) 1851 1852 1853/4	4350.— 4350.— 4350.— 2250.—	dividend	58 87 119 347	onbekend " " "	2385.— 6975.— 9460.— 27280.—	4 ten 100			820.41½
<i>Zwolle</i> opgerigt Jan. 1850	1850 1851 1852 1853 1854	2250.— 5850.— 4550.— 6577.79½ 7505.44½	3 pCt (*)	62 140 184 209 193	47 124 162 190 179	5715.— 8290.— 11600.— 12245.— 11560.—	1 ten 100 per 10 weken.			1405.44½
<i>'s Gravenhage</i> opgerigt April 1850	1851 1852 1853 (6)	11000.— 2275.— 2175.—	2½ pCt.	65 168 233	onbekend (5) " "	4665.— 12580.— 18945.—	4 ten 100			
<i>Alkmaar</i> opgerigt April 1852	1852/3 1853/4 1854/5	2275.— 2175.— 2800.—	2½ pCt. (7)	90 117 151	" " "	4050.— 5845.— 7380.—	5 ten 100	137.56 81.02½ 154.11		372.69½
<i>Dordrecht</i> opgerigt Sept. 1852	1852 1853 1854	2125.— 2125.— 4223.—	2½ pCt.	8 66 156	8 52 117	400.— 4210.— 9912.46	5 ten 100	68.79	122.04½	
<i>Harlingen</i>	1853 1854	3150.— 3150.—	renteloos	60 148	50 120	2150.— 5507.—	1 ten 100 in 10 weken.	118.47		
<i>Delft</i>	1853 1854 1854	1600.— 3600.— 4123.18½	dividend	64 169 150	onbekend (8) " "	3535.— 8845.— 4780.—				
<i>Leeuwarden</i> opgerigt Jan. 1852	1853 1854 1854	4150.16 4272.55 4272.55	renteloos	175 146 121	125 121 121	5560.— 5890.— 4060.—	5 ten 100 (9) 4 ten 100 1 ten 100	6.97 142.17 175.48		
<i>Utrecht</i> opgerigt Sept. 1852	1852 1853 1854 opt Jan. 1854 Ut°, Dec.	4000.— 4900.— 9592.77 14098.10	2½ pCt.	54 240 345	219 219 325	17120.— 25795.—	in 3 maanden.			572.08 527.41
				8505		298104.46				

Hoe onvolledig dit overzicht in vele opzichten ook zij, ⁽¹⁰⁾ er blijkt voor het minst uit dat, hoewel de omvang der hulpbanken nog niet zoo uitgebreid is, de hier vermelde toch in een viertal jaren reeds de aanzienlijke som van f 300,000 in omloop hebben gebragt, en dat juist op het punt waar het behoort: bij de *arbeidende* minvermogenden. Wij gelooven dat dit een belangrijk feit mag heeten, en ons gevoelen zal door velen gedeeld worden, dat deze jeugdige instelling eene bloeiende toekomst tegengaat.

Indien wij nu de zoo even medegedeelde uitkomsten vergelijken met de cijfers betreffende de banken van Leening, zoowel de verpachtte als de andere, zoo als die jaarlijks door de regering in de verslagen van het armwezen worden medegedeeld, — dan worden wij nog versterkt in het gevoelen dat de hulpbank nog veel uitbreiding zal erlangen.

Hoewel in aard en uitkomsten hemelsbreed verschillende, zoo hebben beide instellingen toch dit gemeen, dat zij voorschotten verschaffen aan hen die zulks verlangen; doch terwijl de Hulpbank aan die roeping voldoet met inachtneming van de ware belangen der behoeftigen, en dus op een weldadig beginsel rust, zoo schijnt de Bank van Leening veeleer op enkel winzucht te berusten, in strijd met de belangen der behoeftigen. De interest door de leeners te voldoen bedraagt meestal 8, 12 à 16 pCt. — 6 pCt is uitzondering, en er wordt tot 25 pCt. grooter. — De werkelijke winst door de Banken zelve genoten, is uit die tabellen moeilijk op te maken: men zou daartoe moeten weten, b. v. met welk kapitaal de pachters gewerkt hebben, hetgeen natuurlijk niet is nategaan. — Zooveel is echter zeker dat men uit de cijfers van het verslag over 1852 kan opmaken, dat door vele pachters *minstens* 9 pCt. moet genoten zijn (waarschijnlijk veel meer.)

(1) f 1000 van de spaarbank geleend.

(2) Nog f 1000 van de spaarbank.

(3) Op 1 Januarij 1853 is de nieuwe hulpbank op dezelfde grondslagen in werking gekomen voor den tijd van 10 jaren.

(4) Over 1850 is de rente à 5 % kwijt gescholden, verder geregeld ieder jaar betaald.

(5) De onvolledigheid dezer opgaven ligt in het gebrek aan bouwstoffen ter mijner beschikking.

(6) In 1854 waren de leeningen te 's Gravenhage 296 in getal, ten bedrage f 24,990. — Het jaar 1854 eindigde met een goed slot van f 574,38 — dus ca. 5 pCt. van het kapitaal (11,851). Van het goed slot werd f 253 besteed tot uitkeering van 2½ pCt. rente — het overschot van f 320 vermeerderde het kapitaal. (Zie Verslag.)

RED.

(7) Het 1e jaar renteloos.

(8) Idem als 's Gravenhage.

(9) Bij de herziening van het Reglement is de rente van 5 op 4 ten 100 gebragt.

(10) Ook Gorinchem en Deventer hebben thans hulpbanken, zeer onlangs opgerigt: de eerste door de Loge, de tweede door de Maatschappij van Nijverheid. Zie over Dokkum, *Econ.* 1854, p. 326, en Junij 1.1.

RED.

Hypotheek op onroerend goed levert niet meer zekerheid dan het geldleenen door bankhouders op panden, en wie zou het niet voor woeker houden, indien men bij hypotheek 9 ten honderd wilde bedingen.

Deze berekening uit de verslagen opmakende, zal men ontwaren dat de op die wijze werkende banken van Leening niet kunnen gerekend worden een wezenlijk voordeel aan de Maatschappij aan te brengen. (*)

(*) De rente welke de beleeners aan de beleenbanken betalen, is voorzeker hoog, veel te hoog te achten: en niettemin zou men o. i. verkeerd doen, door alleen die hooge geldelijke rente als maatstaf te nemen, voor de opoffering der beleeners. Bij de hulpbanken komt de werkelijk betaalde interest, door de gedeeltelijke aflossingen van de geleende som, bij slot van rekening ook iets hooger dan de nominele; doch door de gemakkelijke betaling, bij kleine termijnen, wordt dit geheel onmerkbaar. Verg. *Economist* 1854. p. 151. v.

Bij de banken van Leening echter is dit niet alzo, en heeft men buitendien nog een geheel eigendommelijk bezwaar.

Indien men een huis in eigendom heeft, kan men dat verhypothekeren (als pand stellen), en er niettemin in blijven wonen; men betaalt slechts de rente der hypotheekschuld.

Doch bij roerend goed is dit anders: daar vordert de zekerheid des geldschieters, dat het stuk goed in zijn feitelijk bezit kome, dus uit de magt des eigenaars die het pand stelt.

Gaat men dit nu na, dan heeft men bij de hoogere rente voor de beleenning op pand te betalen, nog te voegen het gemis van het pand zelve, zoo dikwijls huisraad, kleederen, enz. — dit is nu niet in juiste cijfers te brengen, maar het komt aan de nadeelige zijde der rekening voor den leener. In cijfers zou het uitedrukken zijn als: het gemis der huurwaarde van het voorwerp: en die huurwaarde wordt nu niet door een ander genoten, integendeel, er worden thans kosten van bewaring enz. vereischt voor dat voorwerp, dat anders geen kosten zou vereischen, maar voordeel, genot, zou aanbrengen — daarbij wordt het thans door niet onderhouden in waarde verminderd, terwijl het anders, in het huishouden des arbeiders blijvende, van zelve onderhouden wordt. — Dat alles is dus geen verplaatsing alleen, het is zuiver verlies voor de maatschappij, en dit gemis van genot van het voorwerp zelf, is ons steeds voorgekomen een van de aanzienlijke nadeelen van deze beleenbanken te wezen.

Armoede is „het ontberen van materiele noodwendigheden,” en daaronder behoort ook buiten twijfel het huisraad: — de beleenbank verarmt dus niet alleen door hooge interest-betaling en aanlokking tot vertering, maar buitendien is zij noodwendig oorzaak dat de arbeider aan ontberingen gewent: de graad van welstand dien hij anders onontbeerlijk zou achten, wordt bij hem daardoor telkens lager.

RED.

Wij moeten nog opmerken dat hoezeer wij de betrekkelijke waarde van de staten der B. v. L. op prijs stellen, wij echter gaarne meer duidelijkheid en volledigheid zouden aantreffen, b. v. over den tijd van het staan der panden, en opgave der panden uit vorige diensten overig blijvende, hetgeen voor het regt verstand der tabellen zeer behulpzaam zou zijn.

Doch genoeg, wij willen liever ons oog wenden naar de Hulpbank, die voor menig behoeftige zooveel veiliger toevlugt aanbiedt; en doen hier een Concept-Reglement volgen.

Amsterdam, Junij 1855.

G. A. J. GEESINK.

*Concept-Reglement voor een Hulpbank
te Amsterdam.*

ART. 1. Het doel der hulpbank is, minvermogenden door geldelijk voorschot in staat te stellen hunne verdiensten te vermeederen, op eene wijze waarop spaarzaamheid, orde en vlijt tevens worden aangemoedigd.

ART. 2. Het voorschot wordt alleen verstrekt aan diegenen, welke een bepaald winstbeloovend doel kunnen aanwijzen, ten genoeg van het Bestuur.

ART. 3. Hij die een voorschot verlangt, moet tegelijk met zijne aanvraag, ter goedkeuring des Bestuurs, hetzij een, hetzij twee borgen aanwijzen, die zich hoofdelijk met den aanvrager aansprakelijk stellen voor de terugbetaling van het voorschot met de interessen, en daarbij afstand doen van alle exceptiën van schuldsplitsing en uitwinning, hun bij het Burgerlijk Wetboek toegestaan.

De geldopnemer moet des gevorderd bewijzen leveren dat het hem verstrekte voorschot tot het aangewezen doel gebruikt wordt.

ART. 4. Het Bestuur beslist over de aanneming of weigering van borgen, zonder opgave van redenen. Als borgen mogen echter niet aangenomen worden:

- a. Leden van het Bestuur der Hulpbank.
- b. Zij die van de bank geld te leen hebben.
- c. Tappers of slijters.

ART. 5. Bij gunstige beschikking op de aanvraag, wordt het voorschot verstrekt op eene schuldbekentenis door den leener en zijne borgen te onderteekenen, ten bedrage van het voorschot vermeerderd met de rente over den tijd waarvoor hetzelfde is verstrekt. — Die tijd zal loopen over 10, 20, 30, 40 of 50 weken, naar gelang het Bestuur dit met den leener en Borgen zal overeenkomen en de rente zal dus berekend worden: voor 10 weken 1, voor 20 weken 2, voor 30 weken 3, voor 40 weken 4, voor 50 weken 5 ten honderd.

Het bestuur kan ook bepalen dat de terugbetaling van voorschot en rente in 40 gelijkelijk verdeelde termijnen zal geschieden, te beginnen 12 weken na de uitkeering van het voorschot.

ART. 6. Ieder leener ontvangt te gelijk met het voorschot een boekje, waarin een uittreksel van dit reglement is afgedrukt. Het bedrag van het voorschot en de rente, alsmede het doel van het voorschot, worden in dat boekje opgeteekend. De terug betaalde sommen worden daarin telkens afgeschreven.

ART. 7. De voorschotten zullen zijn van vijf gulden of het veelvoud van dien. Het hoogste bedrag is in den regel f 100.— doch zal tot een maximum van f 200.— kunnen gaan voor die personen die aan het Bestuur bij herhaling blijken gegeven hebben van stipte nakoming hunner verbindtenissen.

ART. 8. Behoudens het bepaalde bij de laatste alinea van art. 5, zal in den regel het voorschot wekelijks, (beginnende de eerste week 14 dagen nadat het voorschot is verstrekt), bij gelijke deelen van het bedrag der schuldbekentenis en der rente terug gegeven moeten worden. — De leener, die eens met de betaling in gebreke blijft, verbeurt eene boete van een ten honderd van het verschuldigde, twee achter-eenvolgende keeren in gebreke blijvende, verbeurt hij drie ten honderd van het nog verschuldigde, bij nalatigheid voor de derde maal heeft het Bestuur het regt om dadelijk de geheele aflossing der schuldbekentenis te vorderen, zonder enige korting voor nog onverschene renten, en heeft de leener alle aanspraak op een verder voorschot verloren. Na ieder verzuim zal aan den nalatige en diens borgen een waarschuwingsbiljet worden bezorgd, waarvoor aan den bode der Bank 5 Cents zal worden betaald. Voor de invorderbaarheid van het verschuldigde is geene aanmaning of in-verzuimstelling, hetzij van den geldschieder, hetzij van de borgen benodigd, en is de enkele opgave van het bestuur voldoende.

ART. 9. Een tweede voorschot aan denzelfden persoon wordt niet verstrekt dan na volkomen afdoening van het voorafgegane.

ART. 10. Den leener die het geleende met den interest binnen de helft van den oorspronkelijk bepaalden tijd terug betaalt, wordt als premie $\frac{1}{4}$ van den verschuldigten interest geschenken.

ART. 11. De Hulpbank wordt opgericht voor den tijd van 5 jaren, aanvang nemende 1855. In geval het echter voor het verstrijken van die vijf jaar blijken mogt dat het kapitaal tot 75 ten 100 is verminderd, zal de Bank ontbonden moeten worden.

ART. 12. Het fonds der Hulpbank wordt bijeengebragt bij aandeelen van f 50 of het veelvoud van dien.

De Bank zal haren werkkring aanvangen zoodra voor f 3000 zal zijn ingeschreven; het bestuur zal echter na de oprigting nieuwe inschrijvingen kunnen aannemen indien het zulks raadzaam acht.

De aandeelhouders zijn leden der Hulpbank. Voor elke inschrijving wordt tegen storting der gelden een bewijs op naam afgegeven.

Bij overdragt van zoodanig bewijs is de verkrijger, om als lid te worden toegelaten, gehouden het overgedragen bewijs op zijnen naam in de boeken der bank te doen over schrijven.

Jaarlijks zal uit de gemaakte winsten aan de aandeelhouders een dividend worden uitgekeerd, waarvan het bedrag in de jaarlijksche vergadering zal worden bepaald.

Het dividend zal echter niet meer mogen bedragen dan 4 pCt. per aandeel.

ART. 13. De gelden bij de Hulpbank buiten dadelijke bestemming, kunnen in belcening of op eene andere wijze worden belegd.

Het Bestuur is verantwoordelijk voor de goede bewaring van de waarden der Bank.

ART. 14. Het Bestuur der Hulpbank bestaat uit 5 of 10 leden bij meerderheid van stemmen in de eerste vergadering van de leden der Hulpbank te benoemen.

De benoeming geschiedt voor den tijd van vijf jaar; de leden treden jaarlijks af volgens vast te stellen rooster — de aftredende leden zijn dadelijk herkiesbaar.

Het bestuur ontvangt geenerlei bezoldiging, Alleen kan hetzelve als kosten voordragen eene tegemoetkoming voor eenen adjuvant-boekhouder, alsmede de vergaderingskosten en andere uitgaven van beheer.

ART. 15. De leden van het bestuur regelen onderling hunne werkzaamheden. Geregeltelijke vervolging tot terugbetaling van een voorschot bij verzuim wordt door het Bestuur in naam der bank ingesteld. Het Bestuur heeft vrijheid om zulks voorzigtig oordeelende niet geregeltelijk te vervolgen. In geval van ziekte of buitengewone rampen aan den leener overgekomen, of bij overlijden, wordt het Bestuur vrij gelaten de boete niet toe te passen, en des noods uitstel van betaling te verleenen, onder adhaesie der borgen.

ART. 16. Jaarlijks, te beginnen met 1856, belegt het Bestuur eene algemeene vergadering van de leden der Bank. In die vergadering doet het Bestuur rekening van zijn beheer over het afgelopen jaar, benevens verslag van hetgeen verricht is, met vermelding der verkregene uitkomsten. Voorstellen tot verandering in het reglement moeten 8 dagen voor de vergadering ter kennis van de leden gebragt worden.

In geval van bedanken of overlijden van een der bestuurders, wordt binnen een maand eene buitengewone algemeene vergadering gehouden, ter verkiezing van eenen nieuwen bestuurder.

ART. 18. In alle vergaderingen kunnen zoodanige voorstellen gedaan worden als men in het belang der bank noodig zal oordeelen. Omtrent ieder voorstel wordt met meerderheid van stemmen der aanwezige leden beslist. Bij staking der stemmen heeft de voorzitter van het bestuur een beslissende stem.

De leden kunnen zich niet doen vertegenwoordigen.

ART. 19. In de vergadering van 1858 zal over het al of niet voortzetten der Bank worden beraadslaagd.

Art. 20. Bij ontbinding der Bank zal het aanwezige kapitaal onder de leden of hunne regthebbenden worden verdeeld, pond ponds gelijke, tegen intrekking der uitgegeven bewijzen van inschrijving.

OVERZIGT van de Opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de zes eerste maanden van 1855, in vergelijking gebragt met derzelver Opbrengst over de zes eerste maanden van 1854. (Verg. vorige halfjaren, Econ. 1854).

BENAMING DER M I D D E L E N.	BEDRAG der Raming.	$\frac{1}{2}$ der raming.	OPBRENGST over de zes eerste maanden van 1855.	OPBRENGST over de zes eerste maanden van 1854.
<i>Directe Belastingen.</i>				
Grondbelasting.....	f 10,176,500.00	f 5,088,150.00	f 5,745,687.08½	f 5,485,090.01½
Personeel.....	" 6,518,000.00	" 3,159,000.00	" 2,065,105.50	" 2,067,546.28
Patenten.....	" 2,470,400.00	" 1,235,200.00	" 845,188.44½	" 850,969.50½
Regt op de Mijnen.....	1,150.00	" 575.00	" "	" "
Totaal.....	f 18,963,850.00	f 9,482,925.00	f 8,653,980.85	f 8,401,605.69
<i>In- en Uitgaande Regten en Scheepvaartregten.</i>				
Regten op den In- en Uitvoer....	f 5,505,000.00	f 1,751,500.00	f 1,540,448.15	f 1,657,445.25½
Tonnegeld van de Zeeschepen....	" 452,000.00	" 226,000.00	" 355,450.63	" 294,008.94
Scheepvaartregten.....	" 460,000.00	" 225,000.00	" 259,135.86	" 274,858.96
Vuur-, Ton- en Bakengelden.....	" 220,000.00	" 110,000.00	" 120,589.48	" 117,204.42
Formaat-zegel.....	" 8,970.00	" 4,485.00	" 4,907.08	" 5,092.71
Totaal.....	f 4,635,970.00	f 2,516,985.00	f 2,258,500.20	f 2,548,688.26½
<i>Accijnzen.</i>				
Suiker.....	f 1,565,656.56	f 681,818.18	f 669,414.00½	f 675,708.84
Wijn.....	" 1,154,400.00	" 577,200.00	" 512,962.94	" 581,078.71
Binnenlandsch gedistilleerd.....	" 5,929,400.00	" 1,964,700.00	" 1,766,779.56	" 1,788,705.46½
Buitenlandsch gedistilleerd.....	" 266,400.00	" 155,200.00	" 89,957.39½	" 105,665.52½
Geslagt.....	" 1,242,000.00	" 621,000.00	" 499,768.51½	" 503,452.90
Zout.....	" 2,208,000.00	" 1,104,000.00	" 864,988.00½	" 849,625.55½
Zeep.....	" 1,158,500.00	" 569,250.00	" 532,044.56	" 569,895.15½
Hieren en Azijnen.....	" 414,000.00	" 207,000.00	" 193,008.14½	" 205,574.56
Steenkolen.....	" 966,000.00	" 483,000.00	" 577,521.89½	" 567,784.00
Turf.....	" 1,512,000.00	" 656,000.00	" 1,190,805.76	" 1,045,495.19½
Gemaal.....	" 4,059,000.00	" 2,029,500.00	" 2,045,100.47½	" 2,022,037.08½
10 pCt. collectief zegel.....	" 1,805,555.65	" 902,666.81½	" 895,711.15½	" 890,614.55
Vervoerbiljetten.....	" 81,400.00	" 40,700.00	" 59,146.65	" 58,680.49
Totaal.....	f 19,940,069.99	f 9,970,054.99½	f 9,875,209.84	f 9,840,504.08
<i>Waarborg en Belasting der gouden en zilveren werken.</i>				
Belasting.....	f 180,000.00	f 90,000.00	f 105,207.08	f 98,032.62
Essaailoon.....	" 27,000.00	" 15,500.00	" 16,597.24½	" 15,751.12
Totaal.....	f 207,000.00	f 105,500.00	f 119,604.52½	f 113,783.74
<i>Indirecte Belastingen.</i>				
Zegelregten.....	f 1,794,000.00	f 897,000.00	f 856,447.06	f 954,270.52½
Registratieregten.....	" 4,692,000.00	" 2,346,000.00	" 2,819,747.50	" 2,628,180.71
Griffieregten.....	" 41,400.00	" 20,700.00	" 21,027.00½	" 21,585.95
Hypotheekregten.....	" 414,000.00	" 207,000.00	" 250,704.01½	" 246,262.47
Successieregten.....	" 5,512,000.00	" 1,656,000.00	" 2,756,692.80	" 1,920,642.21
Totaal.....	f 10,233,400.00	f 5,126,700.00	f 6,684,618.18½	f 5,770,959.66½
<i>Opbrengst der Posterijen.....</i>	f 1,400,000.00	f 700,000.00	f 751,615.25	f 740,667.65½
<i>Opbrengst der Staats-loterij.....</i>	f 400,000.00	f 200,000.00	f 276,149.50	f 158,155.00
Totaal-generaal.....	f 55,800,289.99	f 27,900,144.99½	f 28,619,485.11	f 27,574,142.09½